

Yuvam Dünya İklim Değişikliği ile Mücadele Derneği Çocuk ve Ergen Güvenliği Politika Belgesi

Yuvam Dünya İklim Değişikliği ile Mücadele Derneği cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve ifadesi, cinsiyet karakteristiği, ırk, din, milliyet, etnik köken, yaş, medeni hal, sağlık statüsü ve engellilik hallerini gözeterek çeşitliliğe değer verir, tüm faaliyetlerini fırsat eşitliği ve ayrımcılık yapmama ilkesine dayalı olarak yürütür. Tüm faaliyetleri çocuk hakları standartlarına uygun biçimde düzenler ve çocukların iyi olma hallerinin gözetildiği bir alan yaratır. Ayrıca dernek, faaliyetlerinde bir araya geldiği çocuk ve ergenlerin toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı şiddete karşı güvenliklerini sağlayan politikaları benimser.

Bu belge, Yuvam Dünya İklim Değişikliği ile Mücadele Derneği 'nin faaliyetleri aracılığıyla ilişkide bulunan herkesi (Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu, üye, çalışan, gönüllü ve dernek tarafından düzenlenen etkinliklere katılan kişileri) kapsar. Dernek ile ilişkili olan herkes bu politikadan sorumludur. Dernek bileşenleri ile dernek sebebiyle eğitim veya faaliyetlere katılanların sorumlulukları farklılıklar gösterebilir. Dernek aracılığıyla bir araya gelinen veya iletişim kurulan tüm mekanlar, faaliyetler ve mesai saati dışında kalan zamanlar da kapsama dahildir.

Bu belge, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu başta olmak üzere bu çerçevede hazırlanmış ulusal ve uluslararası mevzuatın yol göstericiliğinde hazırlanmıştır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun (TCK) 6/1-c maddesi uyarınca 18 yaşını doldurmamış her birey çocuktur. Belgede ifade edile "çocuk" 18 yaşından küçük her bireyi kapsayıcı niteliktedir. Ergenlik dönemi de bu ifadenin içinde yer almaktadır.

Yuvam Dünya İklim Değişikliği ile Mücadele Derneği tüm faaliyetlerini çocuğun iyi olma halini gözeterek çocuk hakları standartları doğrultusunda düzenlemektedir.
Bu doğrultuda,

- Tüm çocuklara, sahip oldukları farklılıklar, koşullar ve değerler ne olursa olsun saygılı ve eşdeğerli davranır.
- Çocukların özel yaşamına, kişisel alanına, bedensel söz hakkına, sınırlarına ve özel eşyalarına saygı gösterir.
- Çocukların kendilerini doğrudan ya da dolaylı ilgilendiren tüm konularda karar alma süreçlerinde yer almaları için onları destekler.
- Çocuklarla çalışırken şiddetsiz, hiyerarşik olmayan, yapıcı ve kapsayıcı tutum ve davranışlar sergiler.
- Çocukların kendilerini rahat ve güvende hissedeceği alanlar sağlar, kendilerini rahatlıkla ve özgürce ifade etmelerini destekler. Çocukların "hayır" demelerine alan açar ve görüşlerini dikkate alır. Çocukların görüşlerine dair alınan kararlar ve gerçekleştirilen çalışmalara dair çocuklara geri bildirimde bulunur.
- Çocukların, bakım verenlerinin kişisel bilgilerini (telefon, açık adres, e-posta adresi vb.) gizli tutar.
- Bir çocukla yalnız kalınması gereken durumlarda çocuğun güvende olması için önlem alır. Başka bir yetişkinin ortamda bulunmasını sağlar.
- Çocuklar ve aileleri/bakım verenleri için güvenli ortam yaratabilmek için onlarla işbirliği içinde olur.

- Çalışma planlarını ve çalışma ortamlarını düzenlerken çocuğun yaşını, gelişimini ve ihtiyaçlarını dikkate alarak ortaya çıkabilecek riskleri en aza indirecek şekilde düzenlemeye özen gösterir.
- Çocukların özel eşyalarını kendi talepleri doğrultusunda korur ve çocukların bilgisi olmadan herhangi bir şekilde bu eşyalara müdahale etmez.
- Faaliyet sırasında herhangi bir çocuğun dernek bünyesindeki kişiler dışında şiddete maruz kaldığına tanık olunursa, tanık Bildirim Mekanizması¹ ile dernek Etik Kurulu, bulunulan alanın sorumluları ve çocuğun yasal velisi ile iletişime geçer.
- Şiddete maruz bırakanın dernek bünyesinden bir kişi olması halinde dernek Etik Kurulu, Etik Kurul Yönergesine² uygun olarak gerekli süreci yönetir ve şikayet edilen süreç sonuçlandırılana kadar dernek faaliyetlerinden uzaklaştırılır.
- Çocukların yanında zarar görmesine sebep olabilecek eşyalar bulunduğu fark edilirse eşyanın eşyanın güvenli alandan çıkarılmasını sağlar.
- Dernek bünyesinde yer alan herkes, 18 yaşından küçük biriyle hiçbir şekilde romantik ve/veya cinsel bir ilişki biçimi kurmaz. Bunun istismar olduğunu ve yasada suç olarak tanımlandığını, hiçbir şeyin bir mazeret olamayacağını kabul eder.
- Dernek bünyesindeki kişiler, çocuklarla öpmek, sarılmak, okşamak dahil olmak üzere hiçbir şekilde fiziksel temasta bulunmaz.. Acil durumlarda müdahale etmek üzere fiziksel temasta bulunmak zorunda kalınırsa bilgilendirme yapar.
- Desteğe ihtiyacı olduğunu ifade etmemişse çocuğun kendi başına yapabileceği şeyleri onun yerine yapmaz.
- Çocuklar adına karar almaz.
- Çocuğun emeğini sömürmez.

---

¹Yuvam Dünya İklim Değişikliği ile Mücadele Derneği Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politika Belgesi Bildirim Mekanizması

- Cinsel şiddete doğrudan veya dolaylı olarak maruz kaldığını düşünen kişi, buna tanık olan kişi veya grup, olayın niteliğinden emin olmasa dahi, info@yuvamdunya.org adresine cinsel şiddet bildirimde bulunabilir veya Güvenli Kişi ile iletişime geçebilir.
- Etik Kurul, beyanı esas alarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politika Belgesi dahilinde bildirimle ilgili harekete geçer.
- Etik Kurul en geç 1 hafta içinde bildirim aldığını ve sürecin nasıl olacağına dair bir mail ile bildirimde bulunan kişiye ulaşır.
- Etik Kurul süreci kişilik haklarını korumaya yönelik Gizlilik ve İvedilik ilkelerine uygun olarak yürütür.
- Öncelik şiddeti durdurmak, devam etmesine imkan vermemektir. Bunun için Etik Kurul gerekli önlemleri alır ve maruz kalanın öncelendiği bir planlama yapar.
- Sürecin kendisinin şiddete dönüşmesine sebep olmamak için, şiddetsizlik ilkeleriyle ve mümkün olduğunca süratle süreç işletilir.
- Bildirimde bulunan kişi ihtiyaç duyduğu zaman süreçle ilgili bilgi almak üzere Etik Kurul iletişime geçebilir.
- Bildirimi alan Etik Kurul süreci başlattıktan sonra en geç 1 ay içerisinde süreci sonuçlandırmakla sorumludur.

² bkz: Yuvam Dünya İklim Değişikliği ile Mücadele Derneği Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politika Belgesi Çocuk ve Ergen Güvenliği Politika Belgesi Etik Kurul Yönergesi

- Çocuklarla çalışmalar sırasında çocukların bulunduğu ortamda sigara içilmesine müsama göstermez
- Çocuklar arasında ayrımcılık yapmaz, hiçbir çocuğu kayırmaz ve dışlamaz.
- Çocuklara ve birlikte çalışılan diğer kişilere yönelik cinsiyetçi davranış ve tutumlardan kaçınır.
- Çocuklara yalan söylemez ve söylenmesine müsama göstermez. Cevaplamak istenmeyen ya da cevaplanmamasının daha iyi olacağı bir soru sorulduğunda, paylaşmak istenmediği ifade edilir.
- Çocuklarla çalışırken alkol veya herhangi bir madde etkisinde olunmasına müsama göstermez.
- Çocuklara ait bilgileri çocuğun yüksek yararı gerektirmedikçe hiçbir şekilde kimseye paylaşmaz. Söz konusu durumlarda öncelikli olarak çocuğun onayını alır.
- Yürütülen çalışma dışında kişisel paylaşımlar için çocukların fotoğrafı veya videosu çekilmez.. Yürütülen çalışma için gerekli olduğu durumlarda da nerede ve nasıl kullanılacağı açıklanarak çocukların ve ailesinin/yasal sorumlusunun izni alınır.
- Çocuğu ve ailesini tehlikeye sokabilecek hikaye ve görüntüleri yayınlamaz.
- Görev alınan çalışma gerektirmedikçe birlikte çalışılan çocuklarla ve aileleriyle/bakım verenleriyle sosyal ağlar aracılığıyla iletişim kurulmaz. Çocuklarla ve aileleriyle profesyonel sınırların dışında bir ilişki geliştirilmez.

İletişim Çalışmaları esnasında,

- Çevrimiçi ya da yüz yüze çalışmalarda çocukların görüntülerinin alınacağı, fotoğraflarının çekileceği durumlarda kendilerinden ve bakım verenlerinden onam formu alınır.
- Onam formu alırken alınan fikirlerin, çekilen fotoğraf ve video kaydı gibi görsel malzemelerin nerede ve nasıl kullanılacağı hakkında çocuklar ve bakım verenleri bilgilendirilir.
- İletişim kanallarında çocukları zayıf, güçsüz bireyler olarak gösteren görsel ve yazılı herhangi bir materyal kullanılmaz.
- Çocukların yayınlanacak haber ya da röportajda nasıl temsil edildiğini, nasıl yer aldığını değerlendirmek için yayınlanmadan önce ilgili kişi ya da kurumdan içeriklerin ilgili dernek çalışanına gönderilmesi rica edilir.
- İletişim çalışmalarında çocukların özel yaşam hakkına ve güvenliğine önem verilir.
- Çocuklar dijital ortamda kendilerine ait ses ya da görsel paylaşılmasına onay verdiklerinde bu onayın gerçekten ne anlama geldiği, onayın geri çekilmesi durumunda verilerin dijital ortamda tamamen yok edilemeyeceği konusunda çocuklar bilgilendirilir.
- Kendi görselleri, isimleri ile çevrimiçi ortamlarda bulunmalarından doğabilecek riskler konusunda çocuklar bilgilendirilir.

Bu politika belgesinin dayandığı kavram ve tanımlar şu şekildedir:

Çocuk: 18 yaşın altında, gelişen kapasiteye sahip, yetişkinlerden farklı ihtiyaçları olan hak sahibi bireylerdir.

Çocuk güvenliği: Bu kavram, çocuklarla birlikte çalışılan tüm ortamlarda çocukları her türlü -kasıtlı ya da kasıtsız- ihmal ve istismar riskinden uzak tutmak için gereken önleyici çalışmalara odaklanır. Aynı zamanda çocuğun iyi olma halini destekleyen, sürdürülebilir ve anlamlı bir katılımın hayata geçtiği ve çocuk haklarının korunduğu güvenli ortamlar yaratılmasını ifade eder.

Çocuğun üstün yararı: Gerçekleştirilecek etkinlik ve girişimlerin, alınacak kararların çocuklar üzerinde yaratacağı etkisinin çocukların da görüşü alınarak ve değerlendirilerek; çocukların iyi olma halini destekleyecek seçimlerin yapılması, çocukların ihtiyaçları doğrultusunda gerekli hizmetlerin sağlanmasıdır.

Çocuk koruma: Çocuk haklarının hayata geçmesi ve çocukların her türlü istismar ve sömürden korunması için önleyici, koruyucu ve destekleyici mekanizmaların geliştirilmesidir. Diğer bir ifade ile çocuk koruma, çocukların her tür şiddet, zarar görme ve hak ihlali riskinden uzak biçimde, yaşamlarının ve gelişimlerinin desteklenmesidir.

Çocuk katılımı: Çocuk katılımı, çocukların görüşlerini rahatça ifade etmeleri, bu görüşlerin ciddiye alınması ve tüm çocukların kendilerini ilgilendiren kararların alınma süreçlerinde etkin rol almalarıdır. Bunun için yetişkinlerin çocukların ihtiyaçlarına uygun gerekli önlemleri alması ve düzenlemeleri yapmasıdır.

Çocuğun iyi olma hali: Çocuğun iyi olma hali çocuğun sağlık, eğitim, maddi durum, ilişkiler, katılım, risk ve güvenlik gibi alanlarda öznel (çocuğun kendi gözünden iyi olma halini gösterecek göstergelerle) ve nesnel kriterlerle (gelir, eğitim durumu, sağlık hizmetlerine erişim gibi) durumunu bütüncül bir şekilde yansıtmaya çalışan bir yaklaşımdır.

Çocuklarla doğrudan çalışmalarımız: Birim çalışmaları kapsamında doğrudan çocuklarla çeşitli zaman ve mekanlarda (yüz yüze ya da online) bir araya gelinmesi, iletişim kurulmasını kapsar.

Çocuklarla dolaylı çalışmalarımız: Birim çalışmaları kapsamında çocuklarla bir araya gelen bireyler ve kurumları desteklemek, bireylerle ve kurumlarla işbirlikleri kurmak başta olmak üzere, çocukların haklarına erişimine dair çalıştığımız için hemen hemen tüm faaliyetlerimiz bu kapsama girmektedir.

Çocuğa karşı şiddet: Çocuğun sağlığı, yaşamı, gelişmesi veya onuru açısından fiili veya potansiyel zararlar sonucunda her türlü kötü muameleyi, fiziksel, duygusal, ekonomik veya cinsel istismarı, ihmali veya ihmalkar davranışı, ticari veya başka amaçlı sömürüyü kapsar.

Çocuğa yönelik istismar/çocuk istismarı: Yetişkinin çocuk üzerinde gücünü kötüye kullanarak çocuğa sağlığı, yaşamı, gelişmesi veya onuru açısından zarar vermesi olarak tanımlanabilir. İstismar fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel istismar şeklinde olabilir.

Çocuğa yönelik ihmalkar davranış/çocuk ihmali: Çocuğun bakımından sorumlu kişilerin, çocuğun iyi olma hali için sağlık, eğitim, duygusal gelişim, beslenme, barınma ve güvenli yaşam koşulları gibi alanlarda yapılması gerekenleri (yapabilmesi mümkünken) yapmaması; çocuğun gelişimi için gerekli imkanları sunmada ihmalkar davranmasıdır.

İşbu belge, farklı kurumların politika belgeleri ve ilgili kaynaklar incelenerek hazırlanmıştır (Mart 2024) ve senelik olarak Yönetim Kurulu tarafından gözden geçirilir.